Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto 18.5.2026

HE 80/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Teollisuusliitto kiittää mahdollisuudesta esittää kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle (HE 80/2026 vp) laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta.

Hallitus esittää, että tilanteessa, jossa ulkomaalainen työntekijä jää työttömäksi ja on perusteltua aihetta epäillä, että hänen työoloissaan on ollut erityistä hyväksikäyttöä, työntekijälle mahdollistetaan kolmen tai kuuden kuukauden suoja-aikaa pidempi aika, jonka aikana oleskelulupaa ei peruuteta. Teollisuusliitto pitää uudistusta kannatettavana.

Hallituksen esityksen mukaan suoja-aikaa pidennettäisiin kolmella kuukaudella riippumatta siitä, onko alkuperäinen suoja-aika ollut kolme vai kuusi kuukautta. Kyse on oleskeluluvan peruuttamatta jättämisestä, ja pidennetyn suoja-ajan edellytyksenä on, että oleskelulupa on voimassa kyseisen ajan. Teollisuusliitto toteaa, että lakimuutos olisi voitu toteuttaa myös yksinkertaisemmalla tavalla säätämällä, ettei voimassa olevaa oleskelulupaa peruuteta. Myös pidempi suoja-ajan pidennys olisi ollut kannatettava.

Hallituksen esityksen mukaan tilanteessa, jossa ulkomaalaisen oleskelulupa olisi edelleen voimassa pidemmän ajan, hän voisi saada hakemuksesta rajoittamattoman työnteko-oikeuden (ulkomaalaislain 81 a §:n 5 momentin nojalla). Teollisuusliitto pitää tärkeänä, että oleskeluluvan saajilla olisi jo luvan myöntämisen yhteydessä tieto mahdollisuudesta suoja-ajan pidennykseen, rajoittamattomaan työnteko-oikeuteen sekä ulkomaalaislain 54 b §:n mukaisen jatkoluvan hakemiseen tilanteissa, joissa he kohtaavat hyväksikäyttöä suomalaisilla työmarkkinoilla. Tieto voisi madaltaa työperäisen hyväksikäytön uhrien kynnystä hakeutua tuen piiriin ja kertoa tilanteestaan viranomaisille ja muille auttaville tahoille.

Teollisuusliitto toteaa, että Rikosuhripäivystyksen ja Suomen Pakolaisapu ry:n aiemmalla lausuntokierroksella esittämät vaatimukset tehokkaammista toimista hyväksikäytön ehkäisemiseksi ja hyväksikäytettyjen työntekijöiden suojaamiseksi esimerkiksi neuvonnan ja tehokkaampien sanktioiden avulla ovat erittäin tärkeitä huomioita.

Hallituksen esityksen mukaan suoja-aikaa pidennettäisiin tilanteissa, joissa on perusteltua epäillä, että ulkomaalaisen työoloissa on ollut erityistä hyväksikäyttöä osoittavia piirteitä. Esityksessä viitataan direktiivin 2009/52/EY 2 artiklan i alakohdassa määriteltyihin erityistä hyväksikäyttöä osoittaviin työoloihin, joissa työehdot ovat räikeässä epäsuhteessa laillisten työntekijöiden työehtoihin verrattuna ja jotka esimerkiksi vaarantavat työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden tai ovat ihmisarvoa alentavia. Teollisuusliitto toteaa, että ilmaisut ”räikeä epäsuhta” ja ”ihmisarvoa alentava” ovat hyvin voimakkaita. Suoja-ajan pidentämisen

tulisi koskea myös tilanteita, joissa on ilmeistä, että työnantaja on systemaattisesti jättänyt maksamatta työntekijälle lain ja työehtosopimuksen mukaan määräytyvää palkkaa tai lisiä.

Lisätietoja:
Riikka Vasama, Ulkomaalaistaustaisen työvoiman yksikön päällikkö, Teollisuusliitto
riikka.vasama@teollisuusliitto.fi
0400484528